چونغر

سلیمان لایق

چونغر

سليمان لايق

د افغانستان د علومو اکاډيمي

د ژبو او ادبياتو علمي او تحقيقي مرکز

پښتو ټولنه

دوهم چاپ

۱۳٦۱

نا پایه چونغر

انسان دخه لپاره د طبیعت په پېچلې هستي کې دا ستوما نوونکي مزلونه لنډوي. دځه شي په لټه کې دی او ولي له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لا س نه اخلي ؟

ژوند او په سرې کې د دوام یوه نا پا یه تنده ، د هستېدو یوه مقدسه لمبه ، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي،تر څو زموږ په کوچنۍ سیا ره کې د پېروونو دسترې هستي او تر هغو د را چا پېر شوي ما حول غوښتنې او د نظم او توازن سنفوني پر مخ بوزي او هغه څه ته چې موږ لا سم نه پې پوهېږو کما ل او جمال ور کړي .

د کوچني انسان منځې او هلې ځلې د ستري هستۍ د رشد او تکامل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی. سړی نشي درېدلای او طبیعت نشي درېدلای.

دانسان تکل او تفکر، دهغه منډه او چیغه دستر او ناپایه طبیعت د دوام د ضرورت یوه برخه ده. دی ځان دهستوونکې په مقام کې ویني، نګېري په ځان کې نه ځایيږي او لکه طبیعت ناپایه دی، رنګونه او عطرونه، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبیعت په اجزاوو کې ځپې وهي، له ده څخه رازېږي او په ده کې ختمېږي، خو واقعیت داسي نه دی کومه منډه چې پیل شوې ده پای نلري. هیڅ بربښنا، هېڅ تالنده او هېڅ حرکت نه ختمېږي، یوا ځي خپله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ابدي جریان مومي.

دیوه کوچني اور اورکي چونجي دوزرونو رڼا او د ګل پر پاڼه دیوې پرخې د ځاځکې ځلا پای او انجام نلري. بلکې د هستۍ په لویه غېږه کې له یوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د ترکیب او تجزیې په ضروري خلود کې د ابدیت پر ناپایه واټ باندې لار وهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي.

هغه تاو او تودوخه چې په ما کې دچونغر کوډګرو جلوو را پیدا کړې ده، د همدې ابدي جبري تکل او ددې نه تمامېدونکې ترکیب او تجزیې د بهیر دپړ له پسې ځپو د لایتناهي ځاځکو یو واحد فرد دی. داسي فرد چې کله لکه اوښکه دغمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د ګلپاڼو په رنګینه غېږ کې رغړي.

چونغر ځاځکی دی خو لکه زه، لکه انسان ناپایه دی. هغه به ترکلونو کلونو زموږ دشبېې رنګونه او عطرونه دمستقبلونو له را غوړېدونکو رنګونو او عطرونو سره ترکیبوي او نن ته به په سبا کې دوام ورکوي.

سلیمان لایق

۱۳۶۱ر۵ر۲۵

د زړه آواز

زما وطنه

اې زمـــــا ښـــکلي وطنه زمـــــا تنه
زما کوره ، زما گوره ، زما عـــــدنه
چې نارام شم ته مې ویاړې ، ته مې نازې
ستا زانـــــگو د باباغېږ د مـــور لمنه
زما په ډډو دگلانــــــو پا لنګ لگي
که هر څومـــره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو کې ، په سیندو کې ، په رغو کې
په هر گام کې دې د ژوند سندره پلنه
هره تیږه دې له شـور او زوره ډکه
د فـــــرنګ د یرغـــــلو دندان شکنه
ستـا په پښو کې سپېلنی شم ویاړنی شم
اې زمـــــا ښـــکلی وطنه ، زما تنه !!!

د پښتو کوره

اې د اشيا تاجه د لرغونو عظمتو کوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو کوره
مينه دې خوځېږي زما په شعر کې ځپې ځپې
اې د لوړو غرونو او سيندونو او درو کوره
ستا په طبيعت کې، طبيعت هم رزمي شوی دی
اې د سېلاوونو او واورينو توفانو کوره
هره لوېشته خاورې دې کتاب کتاب خبرې دي
اې د روايـــاتو، مذهبو او ترانـــو کوره
ښـــاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
کور دامنيت دې يې، کعبه دهر افغـــان دې يې!

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمـــــانو سره راوزه
له عـــلم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له گوټ دانزوا نه چې کلونه پکې ناست وې
د ژونــــد د حقيقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېــدو بيا زمانې درته درکړی
ميـــدان د امتحان ته له جلـــوو سره راوزه

غـــــورځونه له زړو زړو خبـرو ستړي شوي
له نويو مضمــــونو او ترانــــو سره راوزه

ددې ښـــکلي وطن دنيمـــگړتياوو تلافي ته
له عشق او له وفــــا او نهضتــو سره راوزه

اې ځــــــوانه اې افغـانه اې دعصر رازداره
له بشپړ حـــرارت او له لمبــــو سره راوزه

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بيا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
د افغـــان دوحدت سېـــل راروان شوی
پرې ړوبېـــږي وطني پرنـــګيان ورو ورو
د ژونـــد باد له ابا سينه راخوځېـــږي
خوځوي د بـــاغ د حورو زلفان ورو رورو
بيـــا په زړه د هنـــدو کش کې اور بلېږي
ترې تاوېـــږي دوطن پتنـــګان ورو ورو
نه پوهېـــږم زمانه په څه تدبيـــر ده
چې را باسي له رمې نه لېـــوان وروورو
له نـــاوې د آبا سيـــن تر آمـــو سينه
را غوړېـــږي زما د هيلو ګـلان ورو ورو
دا ويـــران ويجـــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما داوښـکو باران ورو ورو
زړه مې ځـــکه دوصـــال له ميو مست دی
چې ځوځېږي د ملـګرو کاروان ورو ورو
د «لايق» د سينې تـــاو به بهـــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــوانان ورو ورو

د خولو باران

ژړوي مې تېر يادونه د شباب
زه که څه يمه د غرونو ځيږ افغان
يو ځل دومره مهلت را کړه چې اوبه کړم
ستا د شونډو په شربت تږی ارمان
پرېږده پرېږده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي د بيابان
که لا سونه د باغوان وای خو ځېدلي
لا په خوابه دابېديا وه گلستان
هره لوښته يې د ميني منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوځ شوی په دا شان
هره تيږه د وطن بچو ته ژاړي
خو افسوس چې څوک يې نه اوري فغان
دلړمو او مارانو په ځای پرېږده
پرې خواره شي سندر غاړې بلبلان
هره څنډه به يې رشک د فردوس شي
که پې سم شي د خولو گرم باران

د پسرلي دېوې

دا اورونه په بېــــــدياوو کې بلېــږي
که د سرو گلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خـــــــاټولو قافــــلې دي رارواني
که د سرو ميــــــو پيالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــــــوتونه، آرزو گـــاني
په رگـــو د بزگـــــــرانو کې نڅيږي
ځوانه گوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمـــــــــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــــا هوا او د بنتې غرونه
د زلمــــــــــوله ارمانو ســره سمېږي
زمــــــانه به پرده پورته کړي له کاره
د زاهـد زړگی که چوي که ويليږي
چې په سر کې يې هوس د مستۍ نه وي
هغه کـــام نه پورته کېږي ، نه رغېږي
پسرلی به نــوي نـــوي زېري راوړي
چې د فکـــــــر مسيحا پکې خوځېږي

دپنجشېرباز

خـــومره زړوردی دا دغـــرونو د پنجشېرباز
زړه له زمـــري باسي په منـــگولو دا سرتېرباز
ما دخنـــج[1] د پا سه په ډبــروکې ليد لی دی
يوه رپ کې د ستـــرگو، له نظره شي بيا تېرباز
زوريې دسېلاب ، منډه برېښنا ، حمله يې تندرده
سترمظهـــر دخلکـــو دقدرت دی دغه هېرباز
ژرنده دآسمان يې که د سرپه کـــاسه وگرزي
تيټ به نشي چـــاته دا مغـــروردغه دلېرباز

---

۱ ــ په پنجشېر کې يوه دره ده .

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنـــــا کړی پېـــــچ و تاب
نه پوهېـــږم اور دی، که جنـــون، که انقـلاب
اوري له قلـــــمه مې دردونه په خبــــــــرو کې
ووايه ناصحه څنـــــګه بندکـــــړم دا حساب
ورانه ميخـــانه کـــړې نه پوهېږم څه پې شوي دي
ولي پــــــکې نشته نه ســـــاقي او نه خـــراب
نه دلته په جوش او په مستۍ کې څوک نڅاکوي
نه پکې مطـــــرب شته نه مــــــلګري نه رباب
نه هغه صـــــــوفي شته چې صفا د بايزيــــد لري
نه هغه شيطــــــان شته چې آدم يې که خـــراب
لارې د مسجـــــد او ميخــــانې دواړه تړلې دي
نشته دی توفيـــــــق نه دثـــواب نه دعـــذاب
نه په دې چمن کې يو شين ډکـــــی د ګيــــا وينم
نه په دې بستان کې يو بلبـــــــل او يا ګـــــلاب
زړونه يا سينې دي د حرمـــــان په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وريت شوي يا کباب

پښتون زلمی ته

ګرزه مـــــــلا تړلی له وســـــلو سره
جــــــار دې شم زلمیه له پښتـــــو سره
زړه د دښمنــــــانو دې لـــړزانده وي
ستــــــا د شجاعت له زلـــــزلو سره
خــــــاوره د وطن بې میـــو مسته ده
ستــــــا داحساساتو له څپـــو سره
زما قـــــــلم او ژبه د تر خـــاورو شي
سم که نشي ستـــــــاله قد مـــو سره
پل کېږده چې ستـــر ګې درته کېږدمه
زړه ســـــره، له سر او له لیمــــو سره
فخر کوه خـــــانده چې در جار شمه
داوطن د تــــــادی لوړو غـــــرو سره
ګرمه کړه ګـــــــرمي دخپلوا کۍ پسې
اې د اور بخــــــر کې له لمبــــو سره
باز که ستـــــا په کور بې ځایه والوزي
وبه سوځي ځـــــــاله له بچـــو سره
جاردې شمه، جاردې شمه، جار دې شم
جــــــار دې شم زلمیه ، له پښتـــو سره

زړورزړه

که لایق د خپـل هیواد وفادار نه وای
هسي رنگه به هېـر شوی او خوار نه وای

که مې زړه د زړورو په لار نه تـلای
هر طرف به پې د تورو گــوزار نه وای

که مې غبرږ د خلکو نه وای اوچت کړی
د تورونو په چپـــا و به آزا ر نه وای

شـــاعریٔ ته به مې لا س نه و ور وړی
که مې قـــا م سره د زړه اختیا ر نه وای

زمـــانې که زما درد وای ازمــویلی
هسي رنگه به سا کت او کـــرار نه وای

ما به څله زړه نیوو د اور لمبــــــو ته
که له ژوند سره مې خیال د قمار نه وای

قافله

بې مطلبه بې مطـــــلوبه هره خوا وهي گـــــامونه
نه پوهېږم کـــــوم پلو ځي دا زمـــوږه کاروانونه

په دې گڼې قافـــــلې کې نه مجنون شته نه لیلا شته
چاته یوسو ارمــــانونه ، چاته وژاړو غمـــــونه

په دردو یـــــو اخته شوي ، نه طبیب شته نه دوا شته
څه بې ځـــا یه کتېـــــد لي دا زمـــــوږ زاړه دردونه

کاشکې نه وای یو ځای شوی له دې وړانې قافلې زه
یا بدله وای دا ځمــــکه او یا نور وای دا کـــــلونه

ویښ به نشي دغه قـــــوم که نغمه شم سر تر پـــایه
که رباب غونــــدې گویا شي د لایق د زړه تـــارونه

د خلکو بيرغ

د فکر په ټالـــــونو کې زنګېـــــږمه زنګېږم
د غم په دريابـــــونو کې غرقېــږمه غرقېږم
چې وينـــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی
په اوښـــکو کې مې پرېږدي چې لمبېږمه لمبېږم
ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه
ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځېږمه سوځېږم
آدم يم د درخو په لــــور بې واکه بې اختياره
روان يم په دې هيـــــله چې رسېــږمه رسېږم
د قوم په دماغ کې چې کــوم نوی توفان راشي
د شعر په جــــــامه کې زه نځېــــږمه نځېږم
د خــــلکو د قدرت په لاس لوېد لی يو بيرغ يم
د دوی په احساساتـــــو کې رپېـــــږمه رپېږم
زه څه يم دا اولس دی چې هر لورې ته مې بيايي
د دوی تر ارادې لانــــدې خوځېږمه خوځېږم

د عصر ساز

بیا ساقي راغلی ترخـــــو میو ته بلل کوي
اوريې په پیـــالو کې اچولی ازمویل کوي

ساز نن بل آواز، بله نغمه، بله مـــــزه لري
عصر زېږولی د ذوقـــونو سمـــــول کوي

فصل د گلونو د اشیا په لـــوړو غرونو کې
غلی خو ځېدلی د کامــونو خوځول کوي

خوند د زاهـــدانو له تقوا څخه وتلی دی
زهــد ریایي شو د زهـــادو شرمول کوي

دا بـــلاا نسان بیا په رگـــو د کائناتو کې
ورو ورو لگیا شوی د اسرارو لټول کوي

هیلې د وطن د ولسونو زمـــــا په شعر کې
نویو ارمانو ته د فـــــکرونو اړول کوي

ګیله منه مینه

په بهانو مې له خپـــــل ځانه شړي
چا ته ګیـــــله چـــاته ژړا وکړم

پخپـــــله سهو نه پوهېـــږمه زه
د کــــــومې عفوې تمنـــــا وکړم

نه مې مني او نه مې زړه راکــوي
چـــــا ته شــکوه ددې بـــــلا وکړم

لېـــونی زړه مې نه صبرېږي وروړو
چـــــا سره کېنمه ســـــــلا وکړم

رقیب زمـــــــا د عمر غم خــوړلی
ژړا د نن که د سبــــــــا وکـــــــړم

اشنـــــا بېلېــــــږي، زړه اشنا لټوي
عذر د زړه که دا شنــــــــــا وکړم

په دې بې درده دنیـــا ګې کې ربه
له چـــــــا نه هیله دوفـــــا وکړم

ساقي ته

ساقي لاس وړه پيمـــانې ته چې ځنلېږي
د زمـــــان قــــافله درومي نه درېږي
څو چې ستــــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوږ شاني يو خوب دی او تېرېږي
نه په عمــــــر څه بـــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبا لمر به پې خېژي
خــــام حريف د خم مدار ته منتظر دی
بدمستي د تاک په پــــــاڼو کې نڅېږي
خوبان خوشي خپـل جمال ته غره شوي
د ګـــــل پاڼه په يوه سېـــــلۍ رژېږي
هغه لوښی چې کـــلال د زمان جوړ کړي
خامخــــــا به د هغه په لاس متېــــــږي
ساقي راکـــــړه پيمانه پروايې مه کړه
ښه پوهېــــږې چې څه کېږي هغه کېږي
د زاهـــــد داکـــــردې او جفــــا ګانې
تش په ميــــــو عـــــلا جېږي او هېـــرېږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دافضا مـــــــا لره تنګه کېـــــــږي

لنډ عمر

څو غوټۍ ورته خنـــــد لې بهار تېر شو
لا مســکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شپېو د تېـــرېدو په هنـــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيـــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوی انـــــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستـر ګو
د برېښنا په منـــډه يار او بيمار تېر شو

عاشقانه تپوس

ما ويل په پښو مې درست جهان در پسې وغوښت
دې ويل آگا يم په دې در بدرو زه
ما ويل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ويل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ويل درست عمر مې په داد او فرياد تېر شو
دې ويل پوهېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سينه دې دوه کوترې دي رپېږي
پرې مې ږده چې لو بم پې دې دوو کوترو زه
ورانه له خندا شوه وې يې: نه نه نه نه نه
څوکې به در نکړم ددې دوو وزرو زه
ما ويل که مړ شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ويل په دغو دواړو جادو گرو زه
ما وې رقيبانو را تريخ کړی زما کام دی
دې ويل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ويل زما په گرېوان نښته مرغلرې
دې ويل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملايان زموږ په مينه خبر شوي
ما ويل خبر يم په دې بې خبرو زه
دې ويل په ښار کې وفادار ملگری نشته
ما ويل چې خير دی د غرو کمرو زه

عشق دریاب دی

بيا ليـــــــلا د چا پښو ته غـــــــوړولې سلسلې دي
چې نسيم له غـــــرو را وړې دعنبرو قافـــلې دي

زړه مې پرېښوده فریاد ته، بې فریاده زړه به څه کم؟
سرنوشت دعاشقــــــانو همدا سوې غلغلې دي

بېـــګا خوب کې بې سببه ، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
ګوندې بيا ديار په زړه کې پيدا شوې څه ګيلې دي

په مستۍ کې ســــاقي ووې: تشوېږ يې تشوی يې
که څه شته دي په دنيــــا کې دا د مېو قلقلې دي

بلبل وينې غورځـــــولې د ګـــــــلانو پر اغزيو
پتنګ وويل په اور کې: دا اولې مرحــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځـــلاند اوسه ، ژوندی اوسه
هر مشـــکل دې لذتونه ، هر آفت دې حوصلې دي

عشق دریاب لايق حباب دی په هر موج هره شپه کې
ټکـــرونه، تندرونه، محشرونه، زلــــزلې دي

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجــــاره داره، بیــــادې څه دام غوړولی
بیا دې کوم یو ایسار کړی، بیــــادې کوم یو کړولی
بیــــا په زړه کې چاته گوا ښې، بیـــا دننه چاته اېشې
بیــــادې څوک په نښه کړی، بیا دې کوم یو نړولی
ته په خود یې که بې خود یې، دا په څه شي لوبې کا ندې
دغـــه ژبه د ملت ده ، نه د هــــــــرې نښې څلی
مه له ځانه څه ترې باسه، مه له گېډې څه ور باسه
دا بنیــــاد دپښتنو دی، ډېر منـــــلی ډېر سپېڅلی
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخپـــــــل فکر مه تېنگېږه
زمانه لـــکه سېلاب ده، وړي هر زوړ له کــاره تللی

اې هيلو!

لرې شئ اې هيـــــلو له مـــالرې شئ
وتښتئ، پردی شئ، مـــــرورې شئ

مه ژاړئ زمـــــــا په دردو مه ژاړئ
اې زمـــا غريب سترگـــــو ډبرې شئ

او ښـــــکو زما له سترگو څخه والوزئ
غـــاړو کې دنورو مرغـــــــلرې شئ

اې زما دژونـــــــد ترخو ترخو غمـــــو
وخوځئ شعرونه شئ، خبـــــرې شئ

اې دخـــــــلکو هيـــلو زما په شعر کې
پورته شئ آسمـــــان ته لرو برې شئ

تندر شئ، برېښنا شئ، سېلاوونه شئ
تورې تورې وربځې شئ، څپرې شئ

اوښتی بخت

زړه مې په غمـــــونو کې گـــلړېږي بېتابي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دی خــــرا بي کوي

هیله لېـــــونۍ شوه، ړنگه بنــــــگه بې جلبه ځي
نه منې خبـــــرې مې پیښې د شــــــــرا بي کوي

سا مې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو سازوهي
ژونـــــد نارامه کړې ده پیښې دربـــا بي کوي

وســـوله سینه مې د دردونوله گـــــرمۍ ځخه
لارترې ورکه شوې سوځـــــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنــــــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمــــــرا شوی ادعــــــا د نوا بي کوي

زه لایق د هسې بدبختــۍ او جفــــــــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتــــــلی خـــرا بي کوي

د ژوند فکر

د گـــل خنـــداماته ژړا را ولي
ستر گو ته شونـډې د اشنا راولي

د پروانې تـــرا يرو و گــــرزمه
چې بـــوی دمينې او وفــا راولي

ســـاقي په مستو لبـــونيو کتو
مستان بې ميـــو په نخـــا راولي

د ميخــــا نې دا ننـــــي دودونه
زلمــــوته هيله دسبا راولي

نوي خيـــالونه هديرې ته زموږ
دژوند لپــــاره مسيحـا راولي

دعا شقـــانو ژبړ او مات رنگونه
فر عـــون دمينې ته موسا راولي

لايق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فـــکر دژوند او دبقـــا راولي

زهد شکن ښایست

ستا د حسن په سپېـــــدو کې خوځېـــد لې زلزلې دي
د آسمـــــــان له سخته زړه‌نه پورته شوې ترانې دي

نه پوهېږم څه محشر دی ستا د ستر گو په گردش کې
چې یــــا ران یې نېشه کړي بې د میـــو له پیالې دي

ستا د سرو ستر گـــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لالونه که یاقوت دي، که سکـر وټې که لمبې دي

هر ښایست چې تجلی کړي زما په شعر او اندېښنو کې
ستا د تیـــو یا د ستر گـــو یا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسي جلوې جار شم چې زاهد یې په ملامات که
کړنگــولي یې جامونه ، ننگـــولې میخـــانې دي

څه به هڅه د طاعت کـړم، څه به هیله د جنت کړم
ښه پوهېږم ستا په عشق کې توري شویې خاتمې دي

لایق دومـــــره ساده ندی چې دوصـــل تمه دار شي
ستا دغېـــرې په ارمان کې ډکې شوې هـد یرې دي

وحشي طبعه

نه منت د خـــرابات وړي نه مننه د حـــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټـــولو څخه رم کړي

د ملــــګرو خامي هيلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبۍ يې په غنـــم کړي حرارت يې په شبنم کړي

زړه مې بس چې ديـــــارانو ځان ځاني آزرده کړي
نه دچا په خندي خـــاندي ، نه د چا په غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنـــــون پيغـــام رارسي
په آدم چې مينې وکـــــړې هغه چارې په ما هم کړي

پريشان تو فـــان خو ځېږي د درخـــو د ځنو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما د زړه خونه برهم کړي

ګوشمالي دحـــــوادثو هغه چارې په ما کـــــاندي
لکه ګوتې دمطـــرب چې د رباب په زير و بم کړي

ساقي مـــړ کړم حسرتونو ، خاورې شويو ارمانونو
يوه تر خه پيمانه را کړه ګوندې وي چې څه مې تم کړي

دګلانو بستر

بيا مې ساقي وليد د خيالونو په خــــوبونو کې
بيا دجنت حورې راته نا څي په جـــــامونو کې

زه د ســــــکندر دآيينې څه ګـــــدا نه يمه
زه هر څه ليدای شمه د ښــکلو په مخونو کې

غـــرونه که لالونه شي طلا شي او زما شي بيا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره کم غمونو کې

زه که مي پرست نه يم نو څه به شم او څه به يم
څه پسې به ګرزم دمړې خورې په رګونو کې

زانګم د سپوږمۍ په تنا وو کې له جانان سره
خيـــال چې را سره شي د نېشې په جنتونو کې

کله چې د يــار په سودا پرېوزمه ويده شمه
اوړم په ګــلونو کې را اوړم په ګـــلونو کې

د اور جامونه

ستا په یاد چې پيمانه کړمـــــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جام جم شي

دعشق هـــــره ترانه چې له مــــا وزي
د سرو وينـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هــــــر يو گل ته چې د مينې مـــوسکا وکړم
لاغـــوټۍ وي چې د بل سړي حـــرم شي

عشق د هــــــر عشرت پرسته مقـــام ندی
عـــاشق هغه چې د اور لمبــو ته تـــم شي

زه د هجــــر دتوفـــــان ياغي مارغه يم
هـر يو تندر چې راکـــــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت گـــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانيږدي کم په ما گرم شي

نه به مــــــخ د مصيبت له مـــــا نه واوړي
نه به جنــــګ له خپل تقـديره زما کم شي

جگي جگي ســــــا قي را د اور جامــــــــو نه
گونـــــدې غم زما د زړه د ټول عالم شي

اندېښنې

يا زما سترګې ښکلا نه پېژني
يا په دې عصر کې ښکلا نشته

ساقي که هر څومره پيالې کړنګوي
خو د يارانو اشتها نشته

پدې سرو سرو ذوقو کې مګر
څاڅکی د مينې او وفا نشته

يوائې پاتې يم ژړا رائې
په دغو خلکو کې اشنا نشته

تورې په تېکو کې زنګنې شولې
توان د جهاد او د غزا نشته

په دې نوکاره حريفانو کې هېڅ
فکر د ژوند او د بقا نشته

په دغو سوځنده لمبو کې ربه
يوه ګوشه د انزوا نشته

گیله

زمـــــا دردونه که دوا نلـــــري
دتـــــا ښایست هم څه بقـــا نلري

د پیغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا یوه بریښنـــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبـــــا مه کوه
عمــــــر مهلت د نن سبـــــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکارې ندي
د غــــــم چینې بله متــــــا نلري

لیــــــونی زړه مې وایه چـا ته بوزم
هغه بل لـــــوری بې له تــــا نلري

زمــــــا د صبر پیــــا له ډکه شوله
دتا عـــــــذرونه انتهــــــا نلري

د دردونو يار

آ شنا ساقي شه چې خمــا ر لرمه
دزړه په سر د غم غبـــا ر لرمه

ما ته د حـــزم نصيحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمــا ر لرمه

له اوره ډکې کړه پيـــالې د ميو
چې نن دســــولو انتظـا ر لرمه

له وښيـــــارانو تښتېـدلی يمه
له لېـــونيو سرو کـــــار لرمه

ملا که وياړي د جنت په حورو
زه د دردونو ا فتخــــــا ر لرمه

لکه ډېـــوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نازکـــو خيـــا لونو سره
دګل په پـــا ڼو کې مـــزار لرمه

مروره زړه

زړه مې ويلي کېږي له کـــوګله ځي
نور دژونــــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هــــــوادى وفا نـــکوي
څه چې له مـــا ځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختيـــــار نشته دى
هر څه چې روان دي له ا زله ځي

وســــــوم د دردو له انتظار څخه
ميــــــل مې جنون ته کله کله ځي

وايي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنــــګه تر مــــــزله ځي

زړه مې مــــــرور دى له مــلګرو نه
هرې خــــوا ته تښتي له کـابله ځي

ځان له جهان

په زمـــــا زه دې ښه پوهېـــــــږمه زه
بيـــــا دې په دام کې نه بندېـــږمه زه

يو ځـــــل چې والوتلـــــــم والوتمه
بيـــــا دې پـه لــــــوبه نه غولېږمه زه

په تزويرو دې را ستــــــون کړی ومه
اوس په ځنځيـــــــر کې نه تمبېـــږمه زه

بيـــــا په خـــوږو کې زهــر مه را کوه
اوس وښيـــــار شوی يم پوهېـــږمه زه

ځمه او ځــــــــان لره جهــــــان لټوم
ستـــــا په جهـــــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستـا تصوير وخوځي
د غــــــم په اور کې به يې سيــــــزمه زه

تېروتلی عشق

ډېر کـــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی یم
وړی اند ښښنـــــــو یم مجسمه ســودا شوی یم

هر گل چې خنـــدلي یو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــګ هرې غنچې ته بورا شوی یم

هر څو که زمــــــا گنــــــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مگر چې خپل ضمیر ته رسوا شوی یم

نورو که خنـــدلي خپل اقبال ته یې خندلي دي
زه خپــــلو غمو ته نا څاپي په خنـــــدا شوی یم

بې تودوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلک خـــاندي خپل تقدير ته زه ژړېږم
په مجلس کې حـــرارت د پـرون نشته
هره ورځ چې نـــوې کېږي زه سړېږم
حريفـــان په چيغو چيغو تظـاهر کړي
ساقي خا نـدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مينې مستي نه وي
په تش ميـــو نه گرمېــږم نه مستېږم
ساقي جـــام او پيمانه دې ببرته واخله
زه گـــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لري به يوه ځـــانته ډېــوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ويـــلي کېــږم
گونـــدې وي چې په گو شه دا نزوا کې
يوې پا کې تمنـــا ته وخنـــــدېږم

لنډ ژوند

که لـــــوګی شي زما د ژوند بيخ و بنياد
زړه به سوړ نشي د دې ښـــــکلي جــلاد

دا چې يار ما د هر ګـــــل عندليب بولي
د غمـــــاز په خوله يې کــــړی استناد

دا سنـــــد زما د وفــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کـــوم فــرياد

زما او يار ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبـــول غوږ ته به څنـــــګه رسي داد؟

په ناکــــــامو لارو بوتلمه خامـــانو
په عبث کې رانه عمـــــــر شو بربــاد

کاشکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په يوه رپ لــــــکه برېښنا مګـــر آزاد

خاندي لبونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
گوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په یوه عتاب پیاله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبیخون کې به لا څه وي؟

خام په یوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
گوره چې د مینې په تړون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمـــونه پاتې دي
خدازده چې دعصر نوي یون کې به لا څه وي؟

تـــورې چې په سپینه ژبه سر دانسان لري که
گوره د اتوم په سره لړمـــون کې به لاڅه‌وي؟

سر زما د قــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آیـــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بیا دنړۍ په تنـــا وونو کې
گوره چپاوونو د گـــردون کې به لا څه وي؟

دا کوچنۍ څاڅکي

څه کوي دا سره کوچنۍ وربځه له آسمــان سره
څه غواړي ډومبسکی (۱) له موجـونو دتوفان سره

ولي دا مجبـــــــور بشر نـــــــارې دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمــــړوند له امتحـــان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمـــونو غولــــــولی يې
ګوره چې لا څه کړي دا مجبور له اين وآن سره

دا ماشوم ډومبسکی په وهمـــونو کې اسير ندی
دا بخــــرکی وربځه سپکه نده له آسمان سره

دې وړو ته ګـــوره په واړه نظــــر ونه ګـــورې
مل که يې قطره نه وي نو څه دي له توفـــان سره

دا وړې قطرې به عالمـــونه لاندې باندې کړي
يو که شي له ميـــل دمـــکان او دزمـان سره

مه اخله نظــــــر بلنــد نظره له دې تيتـــو نه
سپک به دې شي وزن د جــګوالي له ميلان سره

د قافلو هادی

باز دهنـــدو کش یمه اتل دلـــوړو غرو یمه
ننـــګ یمه، غیـــرت یمه، بخرکی د پښتو یمه

رېږدي زما له تورې ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوریمه، توفـــان یم، محـــرک د زلزلو یمه

ولس لرم، وطـن لرم، ماضي او مستقبـل لرم
بهنده تاریـــخ یم، مـــؤلد د حـــادثو یمه

لاس د تجـــاوز ته د هیـواد په هره پیڅه کې
تنـدریم، سېلاب یمه، برېښنـا د آسمانو یمه

تـــوره دغضب یم دښمني د د ښمنـــانو ته
خپـــلو سره خپل یمه شـــکره د شودو یمه

څوک یمه؟ سپایي د آزادۍ او افتخـار یمه
زوی دلـــوی افغان او قهرمان د معرکو یمه

نوي ژونـد ته لارکـوم له نویو ارمانو سره
ځوان یمه، افغان یمه، هادي د قافـــلو یمه

ځوانانو ته

په دې بــاغ کې نه قمــري شته نه بلبـل
نه يو بـــــوټی د ګيـــا شته نه د ګـــل

نه دژوند سنـــــدره خپـــــږي له ربابه
نه دچـــا په چـــاخنـــــدا شته نه ژړل

په ترميــــم د دغې وراني ميخـانې کې
لاس مات شوی د تاريـــــخ او تحــول

ساقي مــــالره يو هسي مى تيـــار که
چې پې هيــر کړم که تېرل وي که وژل

هغه باغ چې د باغوان له وينو روغ وي
هلته نه شــــايي مستي او نه خنــــدل

ګـــلان ندي دغه ويني د باغــوان دي
چه هر لـــوری ترينه خپــږي جل او بل

د بلبـــل د طبعې ساز کـــــله منی شي
په دې جـــاله دفســاد کې او سپـــدل

هره ورځ کـــام ته راځرمه تبــاهي ده
يا زنـــدا ن دی، يا ځنځيـــردی، يا تېرل

دغه زوړ زور چې وطن يې ويران کړی
دا د ځـــوان نسل طـاعون او يا اجل

دا بـــــوډۍ چې په افسـون د تېرې ژبې
وينـــې زبېښي د اولس په چـــل او ول

څــو په تـــوره لــــري نشي له وطنه
وطن کـــور د استبـداد دی يا غوجل

دوطن ځـوانان به هېڅکله ښاد نشي
څـــو ونه مني په وينـــو لمبېـــدل

توفاني ژوند

لېونی کـــړمه ارمـــانو ارمانو
ځــــان غـــــولوم په تـرانو ترانو
د ښکلي عـــرقوم په پیمـانو پیمانو
رقیب ظـــالم او زورور دی ځـــکه
یار لټـــوم په بهـــانو بهـــانو
د محتسب او د مـــــلا له وېرې
شپې تېــــــروم په ویــرانو ویرانو
اې دقوت مغــــروره مه سپــکوه
رندان په څیــري ګرېوانو ګرېوانو
یارانو ژوند په شرو شور کې ښه دی
لـــــکه څپې د توفــــانو توفـانو
یارانو مـــــړ شوم دمستۍ له زوره
ما ګـــــرزوي په میخـانو میخانو

د عصر لورته

ستا په هره کـــــرشمه کې نوی ســوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبيره شوو شعــــرونه
ځـــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نيـــاز دی

نه دې زلفې په مـــــلا زانګې تر ورنو او زنــــګنونو
نه دې ستر ګې تورې کړې نه دې ستر کې اعجــاز دی

نه دې رم تېــــرو ته ورته ، نه دې چم هغسي شان دی
نه دې هسي وړ انجـــام دی، نه ده هسي وړ آغاز دی

اې دنوي عصــــر لورې ، چې ســـاده يې سر تر پايه
په دې واړه سادګۍ کې دا څه رنګ او څه انداز دی

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بيا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
ځکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نويو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوړونه شوو
ته چې د دردونو امتياز کوې

ستا لپاره ...

زه چې تل د ژونـــد ترخو غمــــونو ځړولی یم
زه چې ناکـــاميو بدمرغيـــــو کړولی یم

زه چې خپلو هیلو کباب کړی عذاب کړی یم
زه چې هر ظالم لکه یتیم غونـــدې وهلی یم

زه چې د هر مار او هر زمري د خولې طعمه یمه
زه چې هر نامــــرد د جفاغشو ته تـــړلی یم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجمـاني کوم
زه چې هر محروم خپـــلو دردو ته غبرولی یم

زه چې د قام فقراو ناپوهي د سپیلني په شان
هـــره ورځ په تېغنه دتـــورونو اړولی یم

زه چې د ناوړه زمــــــانې په هره لوبه کې
سل وارې په مخ بانـــدې لوېدلی دربدلی یم

ما داهمه واړه ستا په مینه کې زغمـــلي دي
اې گرانه هیواده! ستا لپاره مې منـــلي دي

د مینې ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ویلای شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شور او شاعري یې را نصیب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سرانجام خپل
د ډېوې اوښکو ته ولې حیران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د مینې په ژړا یې آموخته کړم
ما اخیستی له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې یار له درانه خوبه را بیدار کړي
مالېږلی د سپېدو په لاس پیغام خپل

کاشکې زه عاشق وای

کاشکې زه عاشق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبانو را شړلای
ما ورته له سترگو مرغلرې بهولای
دې راته خندلای ، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تریدلای
ما لکه پتنگ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانگه وای او نه نیول کېدلای
ما لکه ساحل وای خپله غېږ ورته پرانیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کاشکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمناته
گونگ وای له حیرته لکه پانه رپېدلای
کاشکې دیوې مستې په زلفانو کې وېښته وای
باد دسباوون دیار په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکونه خلاص وای
لیږ څه خو ځېدلای ، کړېدلای ، چغېدلای

پښتانه

زنداني آشنا ته [1]

بوی د کباب جگک دی له گوگله دیارانو
بيا چېرې چا زړه ايښی په اور د انقلاب
خوځي د اجمل په زولنو کې د غيرت چيغه
عقل د پښتون ته ورکوي نوی شتاب
زوی د آزادۍ د انقلاب د مور په تي پورې
لولي په خاپوړو کې د سرو وينو کتاب
اېل به زمانه شي خامخا همدغه طفل ته
رسي به دا طفل مرحلې ته د شباب
دواړه دښمنان دي پاکستان دی که فرنگ
توره خوشې نکړې چې ځو پاک نشي حساب
خلاص به ترېنه نشي اې پښتونه په زاريو کې
گرزي په خاشاکو کله مخه د سېلاب
سر د استعمار د مار پخوا تر چيچو وځپه
وخوځه لا وخت شته خپل سنگر که انتخاب
گڼې زلزلې کړه ددښمن په زندانونو کې
کوز کړه د غاصب زړه ته د توري اضطراب
جار دې شم، صدقه دې شم، قربان دې شم
پام کړه خوشې نکړې سره کړۍ د انقلاب

1 ـــ دا شعر هغه وخت ويل شوی چې د پاکستان حکومت د پښتنو د سياسي مشرانو د عمومي گرفتارۍ حکم وکړ.

وروستۍ خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
سترى ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې دردمن شي خو ناري به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
درقیبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه کاسې دمیو
نېشه مې تمه د دیدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې ویر ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن کې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر ګې لمبې وهي چې تاته ګورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
دژوندانه له سیره پاتې شولې
په درانده خوب کې بیهوده پښتونه
کله به پا څېږې مزل به کوې
اې د مرګي په خوب ویده پښتونه

په زولنو کې به حیات څه وي
داسیر قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د داسي عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آیا پو هېږې د وطن بچیه
چې په پرده کې به نیات څه وي

له زمانې سره يوځاى

تګ چې له شتـــاب د زمــــانې سره همــــراز نه وي
ژوند کې چې دردونه نه وي، سوز نه وي ګداز نه وي
چېرې چې ميـــــلان پورته آسمان ته د پرواز نه وي
ولس سره چې لار نه وي، انجام نه وي، آغاز نه وي
داسي يوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشي
درد خوشي، آرزو خوشي، دفـــکر خوځول خوشي

ځوان لره چې ننــــګ لري د سر فـــدا کول څه دي
تورې د پښتــــون ته د کـــړيو مـــــاتول څه دي
عقل او تدبيـــــر ته د کامـــونو خوځـول څه دي
خلـــــکو ولسونوته دغــــرونو لـــړزول څه دي
سر که چېرې سر وي خو نشان دافتخـــار دې وي
ننګ دې وي، غيرت دې وي، دتورو ياد ګار دې وي

اې ګـــــرانه پښتونه چې مـــاضي او مستقبل لرې
بهنــــده تاريـــــخ سره نړۍ ته راوتــــل لرې
پام کــــوه بيدار شه چې په مخ کې لا مـــزل لرې
حق ثابتــــول لرې، دتورو خـــــوځول لرې
ستـــــا ژبه، تاريخ او بېل هيـــواد واقعيت لري
ستـــــا ادب او دود ځــانته وجوداو حريت لري

ته څنګه زغمای شې چې مرېی شې له پښتو سره
خرڅ شې له ولس او له تاریخ او له زانګو سره
بېله خپله لار کړې له پلرو او له نیکو سره
نه نه، داسې نه دی، ته پښتون یې له پښتو سره
ستا په غرو کې نغښتې زماني غښتلي قوتونه دي
ستا له خمېرې سره اخشلي توفانونه دي

پام کوه زلمیه چې نړۍ په خوځیدلو ده
لر او بر کړۍ د غلامۍ په ماتېدلو ده
عقل د انسان ته زمانه په رپېدلو ده
نور د آزادۍ نه بندګي په کښېدلو ده
ته د استعمار پاړو ګرانو غولولی یې
واک یې در نه وړی په نطفه کې یې وژلی یې

د آزادۍ وږمه

شپه د خپــلواکۍ وه په چمن کې نښېــــد مه زه
مست ومه بېخــوده هرې خوا ته ځنگېــد مه زه
لاس مې لگــــــولي وو د ستــورو په زري څنډو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ور ختمه زه
غـــلی مې نظر د ټيټې شوي پښتــون لور ته، ته
پټ د زړه دننه، پخپـــل اور کې سوځېد مه زه

زړه ته مې څپه څپه غمجن شــــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غـوږو ته نوی ساز راته
شپې سره سهې وږمې راوړی بـوی د وينـــو و
روح د ابا سين څخه يو نوی سوز و ســاز راته
ستورې ځلېــد ل او شپه روانه په ښــار باندې
ما ته د اجمـــل له زړه نه هسي يـــو آواز راته :

اې د آرزو گـــــانو، اميــــدونو او اسرو ربه !
وسپــــړه او وسپړه، زمــــا دردونه وسپړه !!
اور مې که، لمبه مې که، ايره مې، لو گی مې که
وسومه او وسومه ، زمــــا اورونه وسپــــړه
ليک بندي، وينا بندي، ليدل او اورېدل بندي
لاس د آزادۍ نه دا چـــار خېـخ بندونه وشېږه

ځوان يم هوشيار م ، ددې لارې قربـــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خـــو مشعل د آزادي مې که
شور اکه ، وفا راکه، مستي راکه ، گـــرمي راکه
سيل د آزادي مې که ، قوي او توفـــاني مې که
باد مې که، بريښنا مې که، څپه مې که ، دريا ب مې که
فخـــر د جهاد راکه ژونـدی جـــاوداني مې که

بې له آزادۍ نه دا ژونـــدون څه دی جهان څه دی؟
نوم دسړيتـــوب او د شرف او دوجـــدان څه دی؟
توره ترژمۍ د ا ســـارت چې غوړيـــدلې وي
هلته فـــرق د خره او دغـــوايي او دانسان څه دی
بل که يا څـــراغ د آزادۍ چې شريف ژونـد وکو
وسوځه يا ما زمـــا د ژونـــد دغه سامان څه دی؟

وينـــې مې را ا يشي په رگـــــو کې ستنېدی نشم
هيـــلو سر اخيستی زه مــــخ ته دريـــدی نشم
مټ مې په ځنځيــــر کې د کړيو ماتول غواړي
نور په دې ننگينه اسا رت کې اوسيـــــدی نشم
مات کـــړه ځنځيرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لــــگي تمبـــدی نشم

د آزادۍ شپیلۍ

اې شپیـــــلۍ خوږې شپیـــــلۍ زما د ترانو ژبې
اې درتـــــل شویو، ځپـــــل شویو او سپلو ژبې
اې د کــــاروانیانو، لېـــــر بنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپـــــو کې دچوپیـــا دعظمتو ژبې
اې د ځوان شپونـــــکې د بې تعبیره ارمـــانو ژبې
اې د بې پنــــــاهو یتیمـــــــانو د سلگو ژبې
نن د خـــدای لپا ره زمـــا د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطـربو تـرانو ترجمـــاني وکړه

اې شپیـــلۍ خوږې شپیـــلۍ زما دردونه ووایه
ووایه چې سوځـــــم دا رسوا دردونه ووایه
وې ښیه هغـــو ته چې آرزو لري احساس لري
یو یې سه افشایې کــړه دا پټ رازونه ووایه
سوځې مې رگـــونه د دردونو په سازونو کې
چېرې کوم دردمن ته دا رنگین سازونه ووایه
ور دې کړه نغمو ته بیا رنـــگونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بیا خـــوږوالی د نغمو زما

سوځي مې هلوونه یوـــعلاج زما د دردو وکه
یوه ښـــکلې چاره زما د سرکشو ارمانو وکه
زما له فریادو سره مــــلگرې کړه نغمه خپـــله
ویښ که دغه خلــــک یو تدبیر د پښتنو وکه

دې جامدو غروته حرکت ورکه، قوت ورکه
زموږ سره ملـــگرى شه مـــــلاتړ د زلزلو وکه
پر پړده دتيري او تجاوز سنـــگرې ماتې شي
پرپړده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

يو سه زمـــــا دردونه زمـــــا له بلنده لمبو سره
زمـــــا له تندريزو خوځوونـــــــکو ترانو سره
وې غــړوه، وې رپـوه،وې خوځـوه، وې لـوله
زما له خـــون شريکـــو خپلو وروڼو پښتنو سره
زما له گـــرېوان څيرو، پښو لـوڅو بوټېنو سره
زمـــا له بې پنـــاهو، بې ټاټـــوبو او ښبنو سره
ور شه د پښتون قـــام له دې غـــرو رغونو پا څـوه
يو ځل داويده زمـــــرى له دې خـوبونو پا څوه

خوب نه که راويښ شو په زلــــزل به زندانونه شي
لړزند به په وينـــــو کې واټــــونه او ښـــارونه شي
جوړ به هري پوراومونت گمري کې محشرونه شي
مات به په پښو دانقــــــلاب کې ځنځيـــرونه شي
او ښــــکې د مظلوم به بارانـــونه سېــــــلاوونه شي
غـړ د آزادۍ به توفـــــانونه تنـــــــــدرونه شي
لوبې سختې ندي غيـــــــرتمنــــــوته له سر سره
سر غـــوڅ شوى ښه دى نه دنـورو له افسر سره

اې شپېلۍ دا اوښکې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زمـــــــا د دردونو ويلي شوي تعبيــــرونه دي

زه پښتــون یم او ښـــکې مې د یأ س د ژړا ندي
دا زمـــا له احسا سه را وتلي پیغـــــامونه دي
نه نه زه غلط شوم دا سر کشه توفـــــا نونه دي
ډوب به کړي دښمن دا نافرمانه سېـلاوونه دي
سم به کــړم دا سېـــل د دښمن دا ستعما ر په کور
یعنی د غـــاصب د دبد بې او اقتـــدار په کور

درد زمـــا، آرزو زمـــا، اسره زمـا، ارمان زمـا
دا ښــــکلی جهـــان زما، د شعر گلستـــا ن زما
عشق زمـا، وفا زمـا، اولاد زمـا، بنیـا د زمـا
واړه دې قـــربان شي تر آزاد پښتونستـــــان زما
هــر داغ دسینې به مې د گـــــلو غوټۍ وسپـــړي
دا دغـــم نړۍ به شي جنت زمـــا بستـــا ن زمـا
چېـــرې که بر ېښنـــا دآزادۍ پښتون ته وخنـــدل
چېـــرې که پښتـــون دا ستعمار په وینــو ولمبل

یو سه زما سنـــد رې دپښتون د انقـــلاب پلو
اې خـــوږې شپېلۍ دانقلاب او اضطــــرا ب پلو
زه له دې بې خـــونده عافیته بېـــــزار شوی یم
بو مې زه دتنـــد ر ، دتوفـــا ن او د سېـــلاب پلو
ډال مې که ، خنجر مې که،سنگر د معر کو مې که
رب د پـــــا ره بو مې زه دوینـــو د تالا ب پلو
ژرنده د آسمـــا ن مې که د سر په کاسه و گرزي
زه به گــــام اوچت کړم د میـدا ن دامتحـا ن پلو
دا زمـــا قسم دی چې به مــــرمه له پښتو سره
یا به آزاد ژونـــد کـــوم له ټولـــو پښتنو سره

د آزادۍ لار

ستـــر گې بیا یېتا به شوې تمـــا شو ته
قلـــم بیا ځغـــــلي له شـــوقه ترانو ته

بیــا په شونډو رابهېږي مـــو ج د مینې
بیــا مې زړه لـــکه ما شوم ژاړي لیدوته

د چمن هـــره گیــا تر گـــل تـازه ده
چې مـــخ ږدي د ښـــکلو نجونو قدمو ته

زړه مې بیـــا دچادزلفـــو په دام کېووت
چې رپیـــږي لـــکه پانه ننـــدارو ته

سر بازي دعـــا شقي لومـــړی مزل دی
مټ مې ځـــکه پاریدلی هنـــگا مو ته

دوطن بوټي ځوځـــان ، کانې او پر ښې
په نخــــا دي نويو نويو ارمـــانو ته

د ځـــوانانو په اسرو او امیـــدو کې
سر جګ کړی زما شعـــر اسمـــانو ته

د هیـــواد خـــاوره به جوړه د جنت کړو
که غوږ کېـــږدو ددې عصر زمـــزمو ته

د هیـــواد ځوانان دې هله افتخـار کړي
چې لار وبـــا سي وحـــــدت د ولسو ته

سر به څه کوې چې ننګ غيــرت يې نه وي؟
لاس به څه کوې چې مات وي خوځېدو ته؟

هغـــه لاس او هغه سر د افتخـــــار دي
چې په مــــخ ځي سر منـــزل د رسېدو ته

ځوانه ګـــوره چې فرصت درنه لاړ نشي
تـــورې ندي پاکېـــدو او ځــــړېدو ته

زمــــانه په هر قــــدم امتحـــان غواړي
لاره بــــاسي خونـــړيو زلــــزلو ته

آزادي د زړورو ملــــک او مـــال دی
په زاريـــو ورکـــړه نشي ملتــــو ته

نېــکمرغي د هغه چا دشمـــلې ګـــل دی
چې سر کېږدي دخوني زمـــري غاښو ته

د افغـــان هيـــوا ده تـــول ملت ولاړ دی
غبـــږه پرانيزه چې پـــرې دې وزو پښـــو ته

ستا تر هر بـــوټي به سل ځله قــــربان شو
څو چې وينه د پلــــرو راځي رګـــو ته

که زمـــوږه سر او مـــال هم پکې لاړ شي
لار به پرانيـــزو پيــــاوړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لوېشتې خاورې
که محــــتاج شې قربــــانيو د سرو ته

دغلیم ستر گې به وباسو په گوتو
که کړې شي ستا دلوړو غرو سروته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمانجن دی ستا ځلاند ه ورځو شپو ته

په ډاگو به دې دگلو توفان جوړ کړو
په لېمو به لاره وکړو په مخ تلوته

واړه یو یو، امتیاز راسره نشته
یو تر بله قربانېږو رسېدو ته

دافغان ولسه ورور اوسې ترتله
زیان دې مه رسه وحدت دوسوته

لويه لوړه هندوکشه

لويه لـــوړه هنـــــدوکشه   د شـــا هين او بــــاز وطنه
د هېـــلمند او آمـــــو پلا ره   د توفــــان او سېــــل مينه
دا شيـــا د غــــرونو تـــا جه   د پښتـــون د قــــام عدنه

آ خوا ، دي خوا ، ستـا په ټږو وربځې لړې راتاوېږي
يا د پښت دقام غيرت دی چې په تابا ندې غوړېږي

د هېـــلمند په غور ځنگو کې   د آمـــو په توفـــــانو کې
د کـــوکچې په نارو چيغو   دا ټک په سېـــــلاوو کې
د مرغـاب دسين په موج کې   د هـــــــري په ترانـــو کې

ستا د لوړو کاږو پر ښو يا دا ستان يا ترانې دي
يا د پکت د قام د تېرو په وياړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي   له غيــــــرته ليــونی شم
ستـــــا د ټږو له جنــــونه   په غــرو گـــرزم غرځنی شم
دغيـــرت لمبې راتـــاو شي   ستــــا په پښو کې سپېلنی شم

په تا وياړو ، تا به ساتـــو د پښتــــون تېـر سنگــــره
د تاريخ دباغ ښايستــــه ، د دښمن مخ تــــه سپـره

ستا له شا او خـــوا روان دي نهضتـــونه په ځپـــــــو کې
غواړي نوی پښتون جوړ کړي ستــــا په پښو او قـــد مو کې
ستـــا د مست باد له جنـــونه وينـــې ايشي په رگـــــــو کې

دا چې وزي زما له خولې نه، نه پـــــو هېږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستــــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــر کوه ، ويا ړه را روان کړه سېـــــــلاوونه
په غرا کـــــــــــړه پښتنو ته د ژونـــــد نوي ربـــا بـــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه نوي نوي کتــــــا بـــــونه

وياړه وياړه چې راغلی په پښتـــــون نوی شبا ب دی
په هر فکـــــر او هـــــر نظـــر کې نوی نوی انقلا ب دی

دکوکچې په غاړه

د ښکلي بدخشان په پسرلي کې له هر لورې
دګلو په څپـــــــوکې د بلبلو هنګامه وه
دعشق او دښايست او دښکلا په فيض آباد کې
دستورو ، دآسمان او د پېرووتو ننداره وه
د لعل او د لاجبر ، او د سرو زرو په وطن کې
روانه يوه له سوز او درده ډکه ډرامـــه وه
له موجــه د کوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نشانې وې

د ښکلي طبيعت او ښايسته آسمان دلاندې
په ساپه، بې غباره ، جنتي غوندې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو، دګلونوپه غورځنګ کې
د مست او لېوني سين د موجونو په ګډا کې
د باد له ترانو سره چې ستائې د پامېر و
د ژوند په زمزمو کې، په خندا کې په ژړا کې
د سېل په څېر راغلې له هر لورې افسانې وې
دګران وطن دخلکو هېرې شوې خاطرې وې

له باد او له وږمو سره موجونو د کوکچې ته
راغلي له پامېره داستانونه دتـــوفانوو
د واورو په اوبو کې يو جهان دخاطراتو
له لوړه هندو کشه بدخشان ته را روان و

په هره ترانه کې چې کــــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږوخوږو نغموکې تللی شان و
ویدې په هره پاڼه کې پېړۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطــرې وې

له بلخه، له هـــري نه، له زرنجه، له بامیانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وږموکې
ښایست و ، پاکه مینه وه، وحدت د پرګنو و
تاریخ تنهۍ پرانیستې د زمان پـــه ګفتګو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوي د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
را غلې فیض «آبادته» د یو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت ، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده یو توفان په خوځېـد و و
په یوه څاڅکي دوینوکې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وږمه ،له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېــدو و
د عصر په خـــوږو او خــوندورو پیغاموکې
له جرمه تر پامېره ، بدخشان په خوځېدو و
د تالندې په چیغو کې، دنوي ژوند نارې وې
د نــــویو یرغلـــونو د لامـــونو هنګامې وې

راغلي دې محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږه د پښتـــو او پښتنوالې راویان وو

شيدا و، ما شو خپـــل و ، د ختټکـــو کورنۍ وه
ټول شوي په ويا ړنه د بابا عبــــد الرحمن وو
زموږ ه په خـــو بونو، غفلتــــونو يې ژړا کړه
له ستر ګو يې داوښکو سېلاوونه را روان وو
په شونډو د رحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غيرت د پښتنوا لې کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه څومــــره خوندور وي
يا ښايي چې زمــوږه په دردو باندې خبر وي
يادا چې زموږ په هيلو او ناپا يه هوسـو کې
د صبر او ســـــــــــر بازۍ او د وفا دغه اثر وي
يا فصل د بها ر به د ګلونــــــــــو په توفان کې
را وستی زما خيا ل لره بدل غو ندې نظر وي
سبا له خوبه پا څېدم نه چنګ او چغـــا نې وې
نه ښکلي فيض آباد کې د جشنونو نشانې وې

د وړکتوب ارمان

بېړۍ د ژوندا نه مې د گرداب په لورې درومي
خبرې مې د موج او د سېلاب په لورې درومي
بنا مې د آمالو د خراب په لـــــــورې درومي
د درد او بدمرغۍ او د عذاب په لورې درومي
نظر مې غلی غلی د کتاب په لـــورې درومي
د درس او مدرسې د اضطراب په لورې درومي

بزگر وای ، بې خبر وای ، پرا خې د ښتې مې کرلا ی
د غرو د څوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدور وای په غـــــرمو کې مې ډبرې ماتولا ی
بندي وای په زندان کې مې مېچنې گـــــرزولا ی
خو کاشکې د قلـــــم په ژبه نه وای پوهېدلای
د ژوند دراز کتاب مې هـــر گز نه وای اړولای

شپېلۍ چې دشپانه دغرو په تږو کې غړېږي
آواز چې د اوښبه په پرا خود ښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزگر له ساده فکر نــــه را خېژي
کوچیان چې د کېږدیو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره گډ شي تورو خاورو ته بهېږي

نا یا به هلکتوبه چېرې لاړې چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو کې چېرې گرزې څه شی غواړې
په هیرو زمانو کې په چا خاندې په چاویاړې
غمونو ته دې پرېښو دم پخپله رانه لاړې
په سترگو کې مې گرزې کله خاندې کله ژاړې
ورو گامونه اخلې د تاریخ لمنه نغاړې

احساس مې غلی شوی دما نیو په اړخو کې
ایمان مې خیرن شوی په درواغو سلامو کې
بې خونده، بې مزې شوم ، په چوکیو په مېزو کې
پښتو مې ورکه کړې په فاسدو طبقو کې
اورونه دې سوځل کړي په موټرو په قصرو کې
گران شوی ماته ژوند دی په دې خلکو په سرو کې

سپوږمې مې مزه نه اخلي دگلو له ورمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردی شوی د ښایست له پلټو نه
رټلی یم د ښکلي طبیعت له ننداروونه
شعور مې ستومان شوی د دې عصر له پېرو نه
خیال مې مرور دی له دې نویو شازلمو نه

چونغر

دچونغرتراني

چو نغر دلا يق د شا عرا نه الها مونو لومړنۍ زا نګوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو تړلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا ني دورې د مکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پېژند نه کې ځا نګړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چو نغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د ولايت د پلخمري په ولسوالۍ کې ، د غوري دشنې نا وې لوېد يځ ته ، شما لا جنو با غوړيد لی دی . د لايق د استو ګنې کلی «بالا دوري» د کر کر د غرونو د لړۍ په لوېد يځو لمنو کې ، چونغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دوران کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه دکور له خلا صو کړکيو څخه په بيلا بېلو موسومونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څارل او د احساس او الها م د خپلولو له لارې يې د ژبنيو تصويرونو د جا دوګر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پوونده پښتنو له منځه دغه را څر ګند شوي شاعر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دا يرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل وا هه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنګ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې داغ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن بې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکې خوا رق احساس کړل او

داسي په چونغر کې ويلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

امين «افغانپور» چې له لايق او دده دآثارو له روح او جوهر سره تر هر چا ډېر بلد او محشور و، ويل به يې «...چونغر دلايق د شاعرانه الهامونو «طور» دی، هغه د ارادت له مخې، دخپلو شاعرانه الهامونو لومړنی اثر ددغه ستانه طورپه نامه، ونوماوه.» خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه يواځې ۸ ترانې په لومړني دفتر کې چاپ شوې دي. له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۶ او ۲۷ په «کيږدۍ» کې (چې دافغاني زلميانو په همت د باندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوی وه) چاپ شوې وې.

لايق وايي چې نا خپرې شوې ترانې دده دنا خپرو شويو شعرونو له يوه بل دفتر «سپېدې» او له ځينو نا بشپړو داستانونو او دده ديادداشتونو له ځيني دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د گوند په مرکزي کمېټه کې خپل دفتر ته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال داپريل په پينځو کې د کارمل دپلويانو له لورې چې د شمال دأئتلاف په ننگه کې در ېدلي وو، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم. په هغوی کې د اسحق ننگيال يو اوږد شعر چې ما ته يې د نظر او سمونې لپاره سپارلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه، هم الونيا شو. لايق وايي کېدای شي چې نومو ړې ترانې يا دهغوی يوه برخه دده په نورو يادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته داحتياطي کاپي گانو په توگه خوندي کړيي وې، را پيدا شي، خو په داسي يو احتمال باندې ډاډه نه دی. داوه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نومونې په باب يوه لنډه توضيح چې د لايق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي.نور نو داتاسو او دا دچونغر ترانې:

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د درانده سکوت بلا واخلم
ستا د چوپيا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ يې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېرووونو سره
راز او نياز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپيدا دردو سپړل غواړم
ديوه ځوان شپونکې له دروي څخه
د سويو هيلو اوربدل غواړم

کله چې ستړی شم د ښار له چيغو
د سحر ستورې ته پيغام لېږم
د ده په سپينو او زرې څڼو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

د تا په لوړو لوړو څوکو کې زه

د عشق او میني ورک جهان لټوم
ستا په وریځو او په تا لنده کې
د ابدي ښایست نشان لټوم

کله چه زما د ژوند ډیوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستايي
پېړۍ پېړۍ به زما په مرګ وي تېرې
لا زما خوره به چونغر وايي

دوهمه ترانه

اې دنيکونو او پلرونو کوره !
اې د رنگينو خاطرو چونغره !
ستا هره تېره د تاريخ پاڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وايه
ستا شازلميان او سر بازان څه شول؟
د هغو مړو لمبو ايرې کومې دي؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عا شقان چېرې دي
هغه دژوند ښکلي ليلا څه شوه؟
دتا د خاورې په قدم قدم کې
دعشق او مينې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرگو خوره ده
ستا په ښارونو او ماڼيو باندې
شگه او خاوره د قرنو خوره ده

هلته چې پيغلو به سومـــــا څکله
اوس يا گيدړې يا لېوان گرزي

د سرخ کوتل د ویرانو د پاسه
اوس یا غوا یي او یا اوښان گرزي

کلـــــونه زغلي زما نــــه تښتي
او زه ستا څوکو ته حیران گورم
د پسرلي په انتظار شــــومه زوړ
لا ستا په پـــر ښو کې خزان گورم

ستا په کــــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې څو نارې غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
څـــو دردوونکې ننداړې غواړي

دریمه ترانه

اې د ښکلا او د ښایست پلاره
اې د پېړیو آسماني چونغره!
زما د شعر په څپـــو څپو کې
لېونی شویه توفاني چونغره

کله چې ورېځي ستا له ټرو څخه
را اوچتېږي قـــافلې تـــېږي
سترگې زما د بدرگـــــو لپاره
د مرغلـــــــرو قـــا فلې تېږي

د غوري سین چې نارې چیغې وهي
ستــــا د ستاینې تـــــرا نې وایي
د موج په ژبه د آمـــو سین ته
د تا لـــــر غونې ا فســـانې وایي

ستا په سر ستورې سنر گکونه وهي
زه وایم ما ته څه پیغــــام را کوي
زما نا کامــــــو آرزو گانــــو لـره
یو څه تسل او څـــه آرام را کوي

را ســـره وغـــړېږه جار دې شمه
چې سخت یوا ځي او تنها یمه زه

د يوې تـــودې نارې په هيله هيله
يـــوه لمبــه د تمنــا يمه زه

ته خو لا ښه يې چې د کاڼي جوړ يې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د يوه شپون په پښه که ځوځ لاړ شي
لا يق يې دلتـــه بيا غمـــونه ګالي

څلرمه ترانه

ستر ګي مې اوښکو نه توفان خوځوي
تو فان چې و خوځي خـــو لار باسي
چو نغـــره څومـــره به‌مې زړه وا يه
يــــوې نا رې تـــه ا نتظا ر با سي

زما مغزو کې يوه غـــوغا خوره ده
را نه سرپړي يو څــــه اور راکړه
دا ډېــوه ګۍ د تو فان توان نلــري
ددې سا تلو ته څــــه زور راکړه

ستا په بادو کې يوه نغمه رارسي
نه پېږم څه وايي خــــو شور لري
له يخـــو يخـــو اوسېليو ســره
يو سوځـــوونکی غلی اور لـري

کله چې غم په ما غور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په سترې او ستـــومانه زړه کې
مينه د ژوند او دبقا خوځـــــــوې

که ته د تبـــرو خا طـــرو پلار يې
يا دې په غېږ کې زمانې دي ويدې

زما د شعــــر په ناپايـــــــه سين كې
د ژوند دفكر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
كه نوي سوز او نوى شور نلري
ډېووو ته هسي لو گيدل څه په كار
كه د پتن□ لپاره اور نلري

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پوهېږمه زه
چونغره بيا دې په سر لړې ښکاري
د غم تر تورو تورو وريځو لاندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

گوره چې وريځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزگـــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړاندې
بر بنډ او وږي يتيمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طاقت د باد او د تـــوفان نلري
ځيرې وريځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې بيوزلان نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
ساړه په خلکو ير غلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سپ لۍ
په بوټينو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مټ کې زور دکار شي غلی

چېري چې غږ د زورور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلی

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې څپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي اونوي افکار
د کونډو رنډو ا وسېلـــو ځپلي

شپږمه ترانه

تښتم له ښار او له ښاريانو څخه
چونغره غېږ کې دې يوه ځاله را کړه
په لوړو تږو او کمـــرونو کې دې
خپلو شپنو ســـره يوه تاله راکړه

هلته به مينه او وروري شي پيدا
مرض د لوټ او دفساد به نه وي
تر هرې تيږې او پېچومې لا ندې
وېره د دام او د صياد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو ځوړو
زه به دزرکــــو تــــرانې اورم
يا به ورځمــــه په ورغالـو کې به
د زاړه شپـــون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځي سبا راشي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
يا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
يا به دستر ګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
ديوې ځېړې سيوري ته ځان رسوم

د چينې يخې او رنې اوبه بــــه
سوي کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست يم په يوه لوړه ګټه
له ســـــره شفق ســـره به رازوايم
يا به د دروي او شپېلۍ پـــه ژبــه
قصـــه د زړه د ســــــوزو ساز وايم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سيو سره
غلام د هيچا د غـــــرور بـه نه يم
خيرن به نه يم غوړ ما ليو ســـره

خپلو سپېځلو آرزو ګا نــــو ته به
بې خونده شوی شرمېدلی نه يم
دورور تر پېښو لاندې کوو سره به
لـــوړو ځايـــو ته رسېدلی نه يم

اومه ترانه

اې دبادو او بارانو چونغره
اې د ږليو او سېلو رانگو
اې د تاريخ د تاړاکو شهيده
د ويدو شوېو عظمتو زانگو

کله چې گورم ستا سپېرو تړو ته
لکه يتيم ماشوم ژړا راځي
په تورو شپو کې ستاله پرښو څخه
يوه آشنا غوندې نوا راځي

همدا نوا زما په مرواېروکې
يوه بې تعبيره شان غوغاخوروي
زما په سترې او ستومانه زړه کې
يوه رنگينه تمنا خوځوي

ته څومره خوږ يې دپلرو وطنه
زما دخا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپيا نه پيدا
اې د الهام او ترانو وطنه

څومره به ښه واى چې پخپله خوښه
د سين په شانې مې سفر کولاى

په مينه مينه مې له هــــــره ځايه
ستا لوړو څوړو ته نظر کولای

د بېدردانـــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمينې په نا پا يه سين کې
و فا او هيله او مستي را ســره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
يو خوندور شانې پيغام راکه
د څو دردونو د ويــــو لپا ره
يو زرين مزی د الهام را که

اتمه ترانه

يو غمځپلی شان ځګروی راځي
چونغره ستا له شګو خاورو څخه
سړې سړې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښايي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
يا به حسرت د درست جهان دنيوو
د ده له زړه نه په آ هـــونو وزي

يا به په هغو ورارو بورو ژاړي
چې ده يې ورونه اوزمن وژلي
يابه د هغو خلکو عذر کـــوي
چې ده په مينــــــه دوطن وژلي

يا بــــه د ژوند په بې ثباته دوره
اوس پس له مرګه افسوسونه کوي
يا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکــــو خلکو تپو سونه کوي

يا به له دې اوږدې چوپيا وي په تنګ
زړه بې هوس د څو امرونو لري

يا به له خاورو راوتل غــــــواړي
مينه رغبت به د قصرونو لـــري

نوې څپه

با غوان ته

څومره هوسېږم دې تازه تازه ګلانو ته
دې نويو ځوانانو ته
ګوره اې باغوانه چې د تندې طاقت نلري
تاندې يې نازکې دي

ساته يې خاطر تر څو چې لوى شي غوټۍ وسپړي
لاندې رېښې وتړي
مينه د چمن يې په رګوپلو کې پلنه شي
بيا ګوره توفان درنګ

خوانه يې پلوځې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنان لرې که
پرېږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښيي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخاندي
يعنې وطن وخاندي
بيا دې زمانه په موږه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

پيغام

تېر به شي کلونه ، مګر نه به شي
زما دغه رنګيني ترانې هېرې
محو به شي ګور زما
کلی زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غږېږمه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردۍ او ناپوهۍ څپې
زما هنر او مينه غرقوی نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولي زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يوسي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنګين ګلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانۍ تودو تودو هيلو

ننوزئ دشعر ابدي كورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښکې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پيغام سره

سوړ ژوند

کا شکې شرنګ د یوه رباب کې
یوه رنګینه ترانه‌وای
یا د یار دڅنګو ول کې
یوه مسته شانځپه وای
یا د ښکلو په محفل کې
سو ځېدلای یوه ډیوه وای
کاشکې سترګو دیتیم کې
د سرور یو شغله وای
یا په زړه د یوه مایوس کې
یوه هیله یوه اسره وای
کا شکې درمند د ستم کې
بله شوې یوه لمبه‌وای
یا په سر د مستبد کې
نا سور شوې یوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
د ساړه ژوند بندیوان یم،
ګوره څوک به را نه خلاص کړي
دا بندونه ځنځیرونه

تورو وریځو غوړولي
په دنیا باندې وزرونه

ته به وايې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
د ښادۍ طلايي ورو ته
بيالوېدلي ځنځيرونه
هديروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوږو دزمانې کې
غم سور کړي دي سازونه
غرسپېره، بېديا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان يم
مرګه راشه ماآزاد کړه
له دې تور ساړه ژوندونه

د سليمان پسرلی

د سليمان په لوړو پرښو باندې
د تورو وريځو كتارونه خوځي
راته ښكارېږي د بهار په زړه كې
د پښتني مينې اورونه خوځي

بيا بهار راغی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې ساراته بوزي
خوب مې ليدلی غرځنی به شمه

بيا د وطن د د ښتو كانې بوټي
زما په سترګو كې ګلان ښكاري
د لمـــر د لاندې د شبنم ځل كې
درست كاينات او ټول جهان ښكاري

مغرورې پيغلې د پيكې د پاسه
د سرو ګلونو كتارونه اېښي
د هغه ځوان لېر به په زړه باندې يې
د سارانۍ مينې داغونه اېښي

د ژرنده ګړي د بچو په لاس كې
بيا د لښتيو زېږ ګلان ښكاري

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو يې
تر خه ترخه موسکي څپان ښکاري

سبړ را ته ښکاري چې بهار بل دی
يا زما تنده او خمـــار بل دی
ليرې تر خې اوبه به څوک را کړي
په زړه مې اور د انتظار بل دی

يارانو لاره د سارا چېرې؟
ساقي تنګ شوی يم مينا چېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوند کې
يوه رنګينه مشغولا چېرې؟

ناكامه هيلې

اې زما ناكامه هيلو !
لرې لرې شئ له ما نه
هورې لريې په بېدياكې
د غمونو په چوپيا كې ،
ما نا كام ته
ما بدنام ته ،
بدمرغي چيچې غاښونه

اې زما زړه زړه لېونيه، خندنيه !
نور مې مه سوځه بېځايه
د ځوانۍ له مشغولا نه ،
د گلرخو له وفا نه،
بې نصيب يم
زه غريب يم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هيلو كاروانونه، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
يا هغسې
يا دغسې
پاروي زما دردونه

نا آشنا نغمه

دا څه آوا ز دی ؟
دچا نيا ز دی؟
پرده د سا ز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي يم
يا زه کباب يم دا کبابي د ه

خراب خراب يم
کباب کباب يم
د ساقي لا س کې
گرو په شراب يم
عمر تېرېږي يارانو گورئ
پيا لې کړئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ويرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نا مرا ده عشقه زه دې برباد کړم
زه دې بر باد کړم نا مراده عشقه !!

رسوا مینه

سپوږمۍ دلوږو غرو له شا نه راخته راخته
سپینه رڼا په‌لویو دښتو خورېده خورېده
وږمې د ګلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازو نو سره
نشې د میو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځیرونه دګناه اچول
توبه وه ماته

زه د نېشې له پیچ و تا به او ښتم او ښتم
دا د مچکو له ګرمیو تاوېده تاوېده
ماله سر کشو ګنا هونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو ګیلاسونو سره
د وصل او مینې پر ښارونو چپاوونه وهل
حیا ویده وه

دا په مستۍ کې زماله غېږې ړنګېده ړنګېده
زه په سینونو د ګناه کې دوبېدم ډوبېدم
له تږیو تږیو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
د زلمیتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا د ستر پرده وچیرله
مینه رسوا شوه

د ارغوان سندره

دا د گلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که د گلو ننداري ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نخېږي

د سینونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
د عشاقو په سینو کې
د گلونو په څپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رگونو د زمان کې
د خیالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانو په ارمان کې
نوی خیال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
را تاوېږي او بلېږي

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده درنیسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله درېږي کله صبر کوي
پیاله کړه پورته چې مهلت کم دی

بیا به ځواني وي خو بهار به نه وي
یا به بهار وي دزړه یار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ېښمن یمه او ویره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر یوه برېښناده برېښنا
یوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خنداکې اشنا
یو رپ لذت دی گوره لاړ نشي
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بیخوده په باده ښه ښکاري
یوه گړی عقل اشنا
عذاب عذاب دی گوره پام کوه
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

را ځه چې ځان له یو جهان کو پیدا
څو لېو نې او څو مستان کو پیدا
سارا ته لاړ شو ا شنا
هېر کو دا واړه بند یزونه هېر کو
په بدمستۍ کې څو نارې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته بنېراوي کوي
راځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به ګرزي سر ګردان راپسې

دسالنګ ترانه

په لمـــــن د هند وکش کې
بيا د کار مــــــوزيک غږېږي
د مـــــا شين تر دوړو لاندې
د هيـــواد ا نسان خوځيږي

د لته فکـــر د بقـــــــادی
ژوندی شوی په سالنګ کې
ما ليـــــد لې معجـــزې دي
د کا ر ګـــرو په کلنګ کې

غرونه غرونه به هـــوار شي
کار به وکـــــري ګلونه
سېل به مارشي سين به واوړي
طبيعت بـــه شي پـــه ملونه

علم او کار ســـره يو شوي
ما توي دا سختې پـــر ښي
د سا لنګ له زړه نه با سي
د انسان د فکـــر کـــر ښي

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا :

خرقه پوش دی له شا هانو بې نیاز دی
سر تر پا یه حرارت دی سوزو ساز دی
د خیال دباغ دګلو یوه ورمه ده
دجذبو په آسمانونو کې پرواز دی

خوشحال ختټک :

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهـــــرمان دی
تیت یې مه بوله غورځنګ وربا ندې مکړه
پس له مرګه هم دتورې تـــــرجمان دی

حمید ماشوخېل :

دپښتو د خـــــــورې ژبې یکه تاز دی
په ا یجاد درنګینیـــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
دده شعر، شعــــر مه بوله اعجازدی

سم تګ

په سفر کې له کاروانه ســـره سم تګ
د پیـــړۍ په مقتضا قـــدم قـــدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتـــرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجـــــربې کې دي لیدلي
دغـا فل په درما نـــــد ه لمبې ختلي
چا چې کړې بې موقع خوب و خنداده
د برېښنا په شانې یوه خنـداکې تللي

د دنیا لار

چې دنیا ځي په هغه لار بــــــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســــــر ګردان شې
خود سري به دې له غرو ځخه غور ځار کړي
بیا په تېره څه حاصل چې پشیمـــان شې

هندوکش ته

هندو کشـــه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
داشیا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او ر ګونه

پټ خم

محتسب که هر څو چم داحتساب کړي
رند پو هېږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې يې پټ کـــړی خـــم دميو
که په خـــوله هر څو وردونه دثواب کړي

دهر چا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سورور دی
خو دفکـر تاخت و تاز ته يو بځر دی
دغه يوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چاته اوښکه دشبنم، چا ته ګوهـــــردی

دعا

ربـــه را ولې توفـــان، توفـــان دکـار
نـــوی نسل او طبقـــــــه د ابتکار
موږه ننګ ددې وطن که په دار جګ شو
آلـــوده بـــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی يې په ارمان دی
دا قاتل د شـــرافت او د وجـدان دی
فلز نه دی استبداد دی تجـــاوز دی
د بشر په عواطفـــو کې شيطان دی

سرې ورځې

په سحر کې رڼايي د ژوندون نشته
په ما ښام کې شور دعشق او جنون نشته
هره ورځ له بلې ورځې سړه کېږي
په سبا کې حرارت د پرون نشته

پښتنو ته

د نجات دقافلې له سره هېر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
دتوفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چا پېر شوې

...

خدا يه ماله د کلام زور او تأثير را
رسا عقل، پاک ایمان، قوي تدبير را
يا نجات د وښیارۍ له غمه راکړه
لېونی مې کړه ددې هنر اکثير را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه يې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه يې
خلقې به ستا له ظلمه حکايت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه يې

ابدي شرم

زه له مرگه نه وېرېږم، نـــه وېرېږم
دلطيفې سا په جال کې نه بندېږم
که دځوانۍ معرکې پهلوان نشم
تر ابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونـــد دماتو او سپليو سلسله ده
يا دخـــوخندا ژړاوو قافله ده
يوه بربښنا د عدم په تورکوگل کې
دسکون په اندامــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غـــرب سره يو بل ته اوښتلي
نه پـــوهېږم زمانې بيا څـــه کړلي
راته ښکاري دياغي انسان له لاسه
دې دنيـا له تباهۍ ســـــــره منلي

دپيسو مرض

هسې تللي يو دخپل ځان په غمو کې
دپيســو په تموج او توفـــــانو کې
که انفاس دمسيحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر د پيســو کې

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له ستر ګو مې بهېږي
زړه مې ويلي شو له ستر ګو را تويېږي
که مې مړی يوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرګه به په خاورو کې نښېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکايت کړي
لېونی وي چې د تېـــرو حکايت کـــړي
پهلوان وي چې د ژوند په معــرکه کې
موانع لري کوي او حـــــرکت کړي

ستا دزلفوکړۍ

اې سپوږمیه ستا د حسن څه تأ ثير دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې ګير دی
خيا لات او الهامات او زما فکـــــر
يوه کړۍ د ستا د زلفــو د ځنځير دی

ستا نظر

بيا مې زړه د تا د زلفو په دام ګيـــر شو
بيا مې خيال د تا په حسن کې اسير شو
ستا نظر چې زندګي تـــرينه اوربږي
د لايق له سينې تېـــر شـــو عالمګير شو

بې خونده ژوند

زموږ بېرنگه او بې خــونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بـــه را بر سېر شي
ولي هیڅکله بـــه نشي چې لــــه خلکو
زموږ بې رنگه او بې خونده ژوندون هېر شي

تا وده زېري

هغه وخت چې کام له خوبه را بیدار شي
د وطن غر او صحرا گل و گلــــزار شي
زما خاورو لـــــره راوړئ تا وده زېري
گوندې وي چې مې هډوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هیواد نه وي
یا په مټ کې توان توفیق د جهـــاد نه وي
هسي زړه او مټ د گور چینجو ته ورکړئ
څو عامل د بې ننگي او فســـــا د نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بـــــدي پرې نږدم
څو یې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

دعقل غلامي

یا دعقل لاره خوشې کړه مجنون شه
د دنیا لـــــه مشاغلو را بیـرون شه
یا دعقل غلامي ته ځـــان تیار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتـــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې د خپل قوت نادان وي ملت نــه دی
چې د نـــــورو له ویا لې ښخـــه ویرېږي
او غـــافل د خپل توفـان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې د ښمن د استبداد او د ستم وي
چې د خلکو د دردو رازونـه وایي
خدا یه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کـــــور غم
میندې غم، پلرونه غم، نیایي او ترور غـم
د زاړه نظام له ظلم او لـــــه فساده
په وطن باندې را گرزي کور په کور غم

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زموږ عالي مکتبه اې کتـــابه
دا وطن په ظلم هسې خراب شـوی
چې فاسد دی له يوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سر هغــه دی چې په اور دانقــــلاب کې
په لمبو کې ، په توفان کې، په سېلاب کې
دمـــــزدور او د بز گـــــر د حق لپاره
ځړېدلی وي ددا رپه ســـره تناب کې

نن او پرون

د نن اوښکې د سبا ورځې توفان دی
د نن طفل د را تلونکي پهلــوان دی
ددنيا په زور غـــــره نشې حاکمه
ستاجهان سبا د بل سړي جهـا ن دی

انسان ته

هلکتوب په لوست او ليک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهـــــا ر يې
څوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

دقربانۍ ځای

په کوم ځای کې چې دعلم ډېوه بل شي
يا د فکر لمبه وخوځي جل بل شي
دپتنګ په شانې ځان ترېنه قرٻان کړه
چې سينا دې له ايرو څخه خجل شي

ځوان اوزوړ

ځوان هغه وي چې دځوان فکر خاوند وي
نه هغـــه چې د اوهامو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند دنوي رنګ اونوي خوند وي

له ځوان څخه ګيله

ځوانه ډېر ډېر ګيله من يم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوندسندره نشته
کام ته نه شې پوهولای سمه لاره

پا څېره زلميه

ستا په مخ باندې جهان ګل و ګلزار دی
ستاپه مټ د ژونـــدانه دار ومدار دی
دغفلت له خوبـــه پا څېره زلميـــــه
چې جهـــان دې دجلوې په انتظار دی

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پــورته کېږي
ما ترې زر ځله قـــربان او صدقه کړې
چې د مرګ په پوله نا ست دی لا خوځيږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موســـا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصـــا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او د زخمي د زړه دوا شـــه

دځواني عقيدې پهلوان

نه په ځــــوان عقيده من يم نه په زوړ
نه په لوخ او نه په وږي ، نه په مـــوړ
چې د ځوانې عقيدې پهلوان تــه وي
پسې نه ګرزم که ګرم وي که ســوړ

له خلکو سره يو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
ګــوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمـــونو کباب نه شي
هغه تيره د سا را ده ، لړمـــون نه دی

رښتونی ځوان

ځوان هغه دی چې فاتح له دنيا تېر شي
نه هغه چې په دامونو کې چاپېر شي
چې کړه وړه يې يا د ګا رونه شي تاريخ ته
نه هغه چې له پېړيو څخه هېر شي

اروپایي شاعران

اروپا يي شا عران

له څه مودې را دورې مې غوښتل له اروپا يي شعرونو سره دځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپا يي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر ترجمه کړم مگر د وخت تنگسيا دا هيله وځنډوله. اوله شپږو مياشتو را په دېخوا ددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپا يي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول. ددې زيا ر د لومړنۍ نمو نې په ډول مې د « پوشکين »، « لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پيژندگلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندي کړل. البته بېلې ژبې حتی يوه وا حده ژبه هم چې کله په متفا وتو فرهنگونو کې سره جلا شوې وي، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځا نگړې او جلا مقولې اصطلاحا ت او فر هنگي احکا م لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او را ژباړلو په چاره کې ستونځې را منځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتو نی کېږي چې وايي :« د شعر ژبا ړونکی خا ين دی.» ما د ژبا ړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځا نگړتيا او دقا فيو درعا يت لپا ره کله يو لفظ يا جمله په ژبا ړل شوي متن با ندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دترجمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه را وستي دي تر څو اصلي متن بې درکه نشي.

د پتو في له «غروب » او د لرمانتوف « دژوند جا م » نه پرته، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قا فيې او سندريز آهنگ اصا لت سا تل شوي دي او بې له هر راز فني تصرف څخه ، د خپلو ژبو په اصلي رنگ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

الکسا ندر سرگیویچ پوشکین

ستر روسی شاعر الکسا ندر سرگیویچ پوشکین د ۱۷۹۹ کال د جون د میا شتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زېږېد لی دی . خپل لومړني شعر یې له لومړنۍ زده کړې وروسته ، په لېسه کې وواېه . له زده کړې ورو سته دبا ند ینیو چا رو په وزارت کې په کا ر بو خت شو ، خو خپل ټول وخت یې په ادبیاتو تېر کړ . په ۱۸۲۰ م کال کې د «روسلا ن او لودمیلا» خپرېدو ډېر شهرت ور کړ.پو شکین لا زده کوونکی و چې انقلابي ټولنې ته نیږدې شو او ددې ټولنې مفکورو دده په ټولو آثارو اغېزه وکـــــړه . پوشکین دخپلو څرګندو انتقادونو له کبله یو ځل د روسیې جنوب ته او بل ځلي یوه کلي ته تبعید شو .

په ۱۸۲۵ م کې د روس نظامي افسرانو یو ناکام بغاوت وکړ . ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پو شکین خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعید څخه یې بېرته را وغوښت خو پو شکین د پا څون دمفکورو پلوی پا تي شو او په دې وخت کې یې دا سي شعرونه ولیکل لکه « سایبیریا ته » چې په دې مجموعه کې چا پ شوی دی . له همدې کبله د روسیې دمر کز وا ک لرونکو ، له ده څخه کرکه کوله ، او دده په ښځه یې تو ولګاوه . ددې تورونو په نتیجه کې پوشکین د یوه فرانسوي نظا مي افسر سره چې د تزار په چو پړ کې و ، په مخا مخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو . دا واقعه د ۱۸۳۷ م کال د جنوري په ۲۷ پېښه شوه . پوشکین تر اوسه د روسیې د ادبیاتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتي شوی دی .

دپوشکین ستر آثار دا دي:

په شعر کې د « یوګني اونیګین»منظوم ناول ،« پولتاوا » ، «مسي

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور.

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنگله کې غبر دځناورو شي
يا چې د تـــرم له خولې نه پورته يـــوه خبــــره شي
کوم وخت چې له وريځو نه، د تالندې آواز شي خور
يا دغـــونډۍ شا نه کومـــه پيغله په سنـــد رو شي
ته په تش ما حول کې بيا هغـه غبر گـــــوې بېـــرته
هر چا ته د خپلې خـــــولې خرې اوروې بېرتـه

ته پـه غـــبر د تالندې، بربښنـــا او د څپـو خبر
ته په (ســويو سترو) آوازونـــو د شپنــــو خبر
ته هـــر چا او هـــر شي ته، دده دغبر ځواب وايې
ته د ټولـــو وا ړو پـــه نغمـــو او ترانـــو خبــــر
تا ته مگـــر څـــوك ستا د سندرو ځوا ب نه وايي
اې شـــاعره يو ستـــا د خبرو ځــواب نـه وايي

انچار

د سوځوونکو شغلو دلاندې
په یوه وچه لویه ښېد یا کې
انچار ولاړ دی او پیره کاندي
یوازنی دی ټوله دنیا کې

دې ترږیو د ښتو دی زېږولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بیا هرې څانګې تې څڅولي
زهر په پاڼو او په ریښو کې

بیا چې ګرمي شي، دده له لښتو
اوبڼن زهرونه ورو ورو څڅېږي
خو چې ماښام شي، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه راڼه ځلېږي

که یوه ګرزانده وریځ پیدا شي
او په دې ونه را وورېږي
دونو څانګو نه، بیا جلا شي
د زهرو څاڅکي، په ریګ څڅېږي

۱ـ انچار: د زهرو ونه

شد ید یو امر یو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

د مرګ شوده یې راوړه نا چاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پر مخ یې راغله د خولو لاره
حال یې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کېږدۍ لاندې
لکه چیچلی چې وي تور مار
پر مخ د خاورو، په ځمکه باندې
په پښو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو یې آلوده کړل
ظالم فاتح د مرګي غشي
بیا یې ملکو ته د ګاونډیانو
د مرګ لپاره هغه کړل خوشي

وریځ

اې دورک شوي توفان ،وروستۍ وروستۍ وریځې
همدا یوائځې ته یې ،په شنه آسمان کې خوځې
ایکې یوائځې ته یې، چې غمجن سیوری کوې
یوائځې ته (په موږه) ، خوشحاله وربځ غموې

یوه شیبه مخ کې دې وه، مخه دهسک پوښلې
او هیبتناکې بریښنا، ته وې پـــه غېږ نیولې
مبهمه تا لنده دې ،(زموږ پر سر) کوله
ناروغه ځمکه دې هم، په باران او بوله

ورکه شه وخوځېږه، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوی، او ځمکه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې، باد تېروي لاسونه
او له آسمانه شړي، د ستا خواره پوځونه

ګ ... (۱)

هغه خوږه شپېه په یاد ده زما
چې مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه یو ښکلی الوتونکی خیال
لکه یو پاک ښایست پیدا شولې

ډېر وخت د تا لطیف آواز راته
د نامېندئ دغم اوږدو شپېو کې
ښکلی تصویر مې دې په خوب لیده
د شور ما شور په بدو اندېښنو کې

کلونه تلل، یاغي ټکان د توفان
پو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسماني صورت او ښکلی آواز
هېر مې شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځای کې ورو ورو ورځې زما
په تیاره بند کې تېرېد لې هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مینه
نه بل معبود، او نه داو ښکو اثر

۱ ــ ك...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دويښېدو راغلى
بيا مې نظر كې ته له ورا شولې
لكه يو ښكلى الوتونكى خيال
لكه يو پاك ښايست پيدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځكه چې بيا يې شول ورك شوي پيدا
هم يې ژوندون، هم يې الهام، هم مينه
هم يې معبود، هم يې دمينې متا

سایبیریا ته

د سا یبر یا د ځمکې ز ړه کې
و سا تۍ خپل ویاړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو لوړ پروازونه

هیله چې خور ده د بدمرغیو
بیا به د ستاسي تیاره زندان ته
سترزیري خپور کړي د خوشحالیو
مطلوب فرصت به راشي زمان کې

مینه دوستي به ستا سي مکان ته
له تیارو ورونو در ننه کیږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزا د آزاد رسیږي

مات به شي واړه دا ځنځیرونه
بندیخانې به ړنګې شي بېرته
وابه ورئ ورو کې هر کلیونه
وروڼه به در کړي تورې په بیرته

د ژمي ما ښام

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په گردلو کې واورې څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کي
د ما شومانو په څېر ژړېږي

کله یو وارې زوړ بام د پا سه
خورو وښو کې په شور ما شور شي
لکه ناوخته پردیس ناڅاپه
کړ کۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غریبه زړه جونګړه
سخته غمجنه ، زیاته تیاره ده
پر تا زما بلهکۍ[1] څه له
د کړکۍ مخ کې چوپیا خوره ده؟

یا د توفان کړیکجن آواز کې
یې ستړې شوې ، ستوما نه شوې
یا د سنیو د څرخ آواز کې
د خوب په ټال یې پرېشانه شوې

---

۱ ــ بلهکۍ: د بلهۍ اسم تصغیر دی، له دې څخه دېوشکین مراد خپله دا یي ده چې دی یې له

وړکتوبه روزلی او لوی کړی دی .

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وچښو دا شرا بونه !!
راځه چې غم ته پيالې کړو سپرې
يو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ما ته سندره د مرغه (۲) وايه
چې څنګه او سي نورو ملکو کې
ما ته سندره د پيغلو وايه
چې او به وړي سهار سپېدو کې

آسمان تياره دی واورين توفان کې
په ګردلو کې واوري څر خېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شو مانو په څېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وچښو دا شرا بونه
را ځه چې غم ته پيالې کړو سپرې
يو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ــ يوه فلکلوري منظومه ا فسا نه ده چې دايي به د پوشکين په ما شومتوب کې د هغه

دويده کولو لپاره ورته ويله .

اريون (۱)

موږه ډېر وو په بېړۍ کې
دراوه ځينو بادبان
نورو گردو په يو آن
پارو گان وهل بېړۍ کې

زموږ پوخ رهبر چوپيا کې
پر سکان تکيه کوله
او بېړۍ يې چلوله
د سکوت په منتها کې

زه ډاډه ويسا په ځان
او سندرې مې ويلې
ما نو گانو اوربدلې
نا څاپي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ کې
برېښنا، تالندې، توفان
زه مرموزه غزلخوان
يوائې واچولم زۍ کې

۱ــ اريون : دلرغوني يونان يو شاعر دی. افسانه روايت کوي چې يو وخت سمندري غلو داريون په بېړۍ باندې حمله وکړه، يرغلگرو غوښتل چې اريون مړ کړي او مال يې ولوټي . اريون اجازه وا خيسته چې تر مرگ دمخه خپله سندره ووايي . اريون سندره وويله او ور پسې يې ځان سمندر ته وغورځاوه . سمندري « دلفين» چې داريون سندرې يې په زړه سخت اغېز کړی و، هغه يې وا خيست او د سمندر څنډې ته يې ويوست . پو

شکين دا ترا نه د خپل وخت په ځانګړو پيښــو با ندې ليکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولـــــم تېرې تـــــرانې
د(رانېه) لمر وړانګو لاندې
ديوې لويې پر ښې وړاندې
وچـــــوم لندې چـــــامې

بندي

زه ترشايم د جالونو دلندې بنديخانې
تما شه کوم په بند کې ديوې ځوانې باښې
ارمانجن اشنا له ورايه رپوي خپل وزرونه
خوځوي تر کړکۍ لاندې ډک له وينو خوراکونه

کله ووهي مشوکه، کله ما پلو ته ګوري
لکه فکر کې يې کوم شی(غلی) زما لپاره ښوري
په کتو او آوازونو اشارې کوي وما ته
غواړي ووايي چې: راشه والوزو لويې فضا ته

موږ آزاد مرغان يو وروره، راځه وخت دی چې تېرېږي
راځه والوزو اې ځای ته چې تر وريځو غر ښکارېږي
هغه ځای ته چې هغه کې دشنه بحر ناظران يو
هغه ځای ته چې يوائې زه او با دې خاوندان يو

دواکخ[۱] ترانه

ولي دخوښۍ آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرۍ سندرو پورته شئ !
تل دې نرمې پېغلې ځونې ښځې وي
مور. سره چې عشق درلودلی دی

ډ ک کړئ گیلاسونه خپل
تل د گیلا سونو ته
ټیگو شرابونو ته
وا چوئ گوتگۍ خپلې

را شئ گیلا سونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
و ځلېږه ته اې مقدس لمره !
هسې چې څرا غ سپېدو ته ژېړ ښکاري
دغسې (غلط) او درواغجن حکمت
لمر دابدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بایلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر ، ترژمۍ دې ورکه شي!

۱ ـ دلرغوني یو نان د شرابو او خوښۍ رب النوع.

پټه مینه

ما له تا سره لرله پټه مینه
ښایي مړه نه وي دا مینه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکلیف نه کي
مګر تا به ربړوي نه دغه مینه

ما له تا سره لرله غلې مینه
په چوپیا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سي پا که حقیقي سپېڅلې مینه
خدای کړي نور یې ولري هومره پا کۍ کې

د يادګار څلی

ما مجسمه ده جوړه کړې ځان د پاره
پټه به وانښه نه کړي هغې ته د ولس لار
پورته اوچت شوی د سکندر تر ياد ګاره
څلی زما د کار

هېڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زيا ته تر بدن پاتي شي تل به وي ژوندی
يو شاعر که پاتي وي ژوندی به يم خبرو کې
پر ټوله نړۍ

لويه روسيه به ګرده پېژني زما مقام
هر روسی ملت به زما نوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنګوسان او فنلنډان په کام
کلمک د بيابان

ډېر وخت به له دې سببه يم په خلکو ګران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بيدار
ظلم کې مې ياده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

بايد د شاعر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پابند شي د احسان
ومني ستاينه وي که تور وي په ځان د واړه

لر شي له نادان .

لرمانتوف

لرمانتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) دروسيې دادبيا تو تر ټولو لوړه رومانتيکه څېره ده . دې ستر ادبي نابغه تش ۲۶ کاله ژوند وکړ او که څېرې ژوندی پاتې شوی وای خامخا به د يورپ په شاعرانو کې بې سارې مقام ته اوچت شوی و .

لرمانتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزار ګارد ته داخل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې يې « د شاعر مرګ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکين د مرګ په منا سبت وليکه او له همدې وخت څخه يې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژيم باندې دانتقاد له کبله قفقاز ته تبعيد شو . دی هم د پوشکين په شان په دوئل کې وږل شوی دی . دده په باره کې ويل شوي دي :«يو مرغه و چې له جنته راغلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زنداني و، داسي نارې يې وکړې چې له جنته راتلې.» ما دلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آثار دادي : په قصيدو کې « ديمون» او« مه څېرې» . په ناولونو کې د« پېړۍ قهرمان» او په منطومو ډرامو کې « مسکو».

بادبان

يوائحي يو بادبان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې مټکې ښکاري او سپينچک شاني ځلېږي
په لرې هيوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هيواد کې(خدازده) څه ترې پاته کېږي
بادونه غورهار کړي، څپې يوه په بله اوړي
شا تير د بادله زوره يوه خوا بله خوا کږېږي
نه، نه ! په سمندر کې نېکمرغي نه لټوي
او نه‌له نېکمرغۍ نه چېرې تښتي يا پټېږي
تر سپين بادبان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه پې دلمر زرينې وړانګې پې خورېږي
ليکن ياغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نېکمرغي موندله کېږي

دژوند جا م

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ایښي
د هیلو لارکې مو ګا مونه ټول ناکام ایښي
موږ ه بې ځایه تودې اوښکې تو یوو وربا ندې
غمي د اوښکو مو د جام په زیو خام ایښي
دمرګ شپبه به زموږ له سترګو پرده لري کاندي
وابه خلي ټول هغه چې موږ ځانله تمام ایښي
ها وخت به پوشو چې دژوند جام لا پخواتش و
موږ غولېدلي وو کنه دی په رښتیا تش و

کمر

طلايي وربځي د لـــــو کمرې
په سينه باندې شپه کـــړله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وربځـــه
په شنـــه آسمان کې لاړله لري

په کمـــــر پاتي يو لوندا ثر شو
يکي يوائي هلتـــــــــه ولاړ و
په يوه ژور فکــــــــر کې لاړو
چوپې صحرا ته په ژړا ســـر شو

وريځې

دا سمان وريځو تل پر د پسانو !
په شنه آسمان کې د در لـــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــردانو
له گران شمال نه جنـــوب ته تلونو

ځوک شړي تاسي ؟ آيا تقديردی؟
يا پټ حسد دی، يا ښکاره کېن دی؟
آيا د جرم دغه تأثير دی؟
يا د دوستانو توراو ناورين دی؟

نه هسې نه ده ، پټو (۱) خپه کړئ
ستاسي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سړې يئ
نه مو وطن شته ، نـــــه تبعيدونه

۱ ــ پتو یعنی پټیو او کروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه کړئ او لېږد ته یې وهڅولئ. شاعرغواړي د شعر په ژبه ووا یي چې دلته ځمکه او ما حول یو رنګ او بې بدلونه دی.

• • • •

په لوخ غره کې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د کاج یکې یـــوا ځې ونـــه
له درانه خـــوبه کـــږه وږه زنګېږي
د سپینکې واورې جامه وربا ندې پلنه

همېش خوب وینې چې لري په صحرا کې
هغې سیمې کې چې لمر ترینه راخېژي
پر تاوده کمـــــــره غمجنه او یوا ځې
د خـــــــرما ښایسته ونه راشنه کېږي

• • • •

تش یو زه راځم پلو د لویې لار ته
په غبار کې د برینه لار ځلیږي
چوپې دښتې غوږ نیولی خدای دربار ته
او یو ستـــــوری هغه بل سره غږیږي

د آسمان هر یو شی درونددی او متین دی
مځکه غلې ویده شوې شنه رڼا کې
مګر ولې زما زړه له غمو شین دی
ارماني یمه د کوم شي په سودا کې؟

د هیڅ شي منتظر نه یم له خپل ژونده
او نه کړم په هیڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم یواځې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه
مګر خوب، نه دلحد ساړه خوبونه
هسې خوب چې په کوګل کې مې رپیږي
د ژوند واړه طاقتـــــونه، قوتـــــونه
او سینه کې مې سا ښکته پورته کیږي

چې کرۍ، شپه ورځ، دمینې په باره کې
ماته وواییي یو خوږ آواز سندرې
شنه څېرۍ مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر راکوز کړي راسره وکړي خبرې

پتوفي

ساندور الکساندر پتوفي (۱۸۲۳ ـ ۱۸۴۹) د مجارستان تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲۶ کاله ژوندي پاتې کړی دی. پتوفي نه یوازې یو ستر شاعر بلکې د مجارستان یو ستر ملي اتل هم دی.

غروب

لمر لکه مړاوی ګل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پانې تويېږي پسې
دد نيا ګی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چو پېږي پسې
په دې ما ښام کې دناقوس شرنګهار
غوږ ته له لري رار سېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لري ښايسته ستورې!!
له اې آزاده وارسته ستوري!!

يادونه :

د پوشکين او لرمانتوف شعرونه د افغانستان را ديو د روسي تر جمان او سلا کار
« ا يگور سو چنکو » په مرسته او زيار پښتو شوي او مؤثق شوي دي ،
که څه هم هغه اوس پور پريکړی او هغې نړۍ ته تللی دی خو زه د ژوند
تر پايه دهغه ددغه احسان منونکی يم.